תלמוד מהו? — מציאה

6. עשיית צדק

א. מציאה

לֹא תִרְאֶה אֶת שׁוֹר אָחִיךָ אוֹ אֶת שֵׂיוֹ נִדָּחִים וְהִתְעַלַּמְתָּ מֵהֶם הָשֵׁב תְּשִׁיבֵם לְאָחִיךָ. וְכֵן תַּעֲשֶׂה לַחֲמֹרוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְשִׂמְלָתוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְכָל אֲבֵדַת אָחִיךָ אֲשֶׁר תֹּאבַד מִמֶּנּוּ וּמְצָאתָהּ לֹא תוּכַל לְהִתְעַלֵּם. (דברים כב, א-ג)

משנה. אף השמלה היתה בכלל כל אלו, ולמה יצאת – להקיש אליה, לומר לך: מה שמלה מיוחדת – שיש בה סימנין ויש לה תובעין, אף כל דבר שיש בו סימנין ויש לו תובעים – חייב להכריז.

גמרא. מאי בכלל כל אלו? אמר רבא: בכלל (דברים כב, א'-ב') כל אבדת אחיך. אמר רבא: למה לי דכתב רחמנא שור חמור שה ושמלה? צריכי, דאי כתב רחמנא שמלה, הוה אמינא: הני מילי – בעדים דגופה וסימנין דגופה, אבל חמור בעדים דאוכף וסימנין דאוכף (ולא של הבכמה עצמה) – אימא לא מהדרינן ליה, כתב רחמנא חמור, דאפילו חמור בסימני האוכף. שור ושה דכתב רחמנא למה לי? שור – דאפילו לגיזת זנבו, ושה – לגיזותיו (על סמך כל אלה צריכים והחזיר לבעליו).(בבא מציעא כז.)

אלו מציאות שלו ואלו חייב להכריז אלו מציאות שלו מצא פירות מפוזרין מעות מפוזרות כריכות ברשות הרבים ועגולי דבילה ככרות של נחתום … הרי אלו שלו (כי אין לדברים אלה סימני הכר)…

ואלו חייב להכריז מצא פירות בכלי או כלי כמות שהוא מעות בכיס או כיס כמות שהוא צבורי פירות צבורי מעות שלשה מטבעות זה על גב זה כריכות ברשות היחיד וככרות של בעל הבית … הרי אלו חייב להכריז.(משנה בבא מציעא ב, א'-ב')

תא שמע: שטף נהר קוריו עציו ואבניו ונתנו בתוך שדה חבירו – הרי אלו שלו, מפני שנתיאשו הבעלים.(בבא מציעא כב.)